

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Μέσα συλλογής δεδομένων Α) Ερωτηματολόγιο

Διδάσκων: Νίκος Ανδρεαδάκης
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΣΧΟΛΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται στην άδεια χρήσης **Creative Commons** και ειδικότερα ***Αναφορά – Μη εμπορική Χρήση – Όχι Παράγωγο Έργο v.3.0***
(Attribution – Non Commercial – Non-derivatives v.3.0)

[ή επιλογή ενός άλλου από τους έξι συνδυασμούς]

[και αντικατάσταση λογότυπου άδειας όπου αυτό έχει μπει (σελ. 1, σελ. 2 και τελευταία)]

- Εξαιρείται από την ως άνω άδεια υλικό που περιλαμβάνεται στις διαφάνειες του μαθήματος, και υπόκειται σε άλλου τύπου άδεια χρήσης. Η άδεια χρήσης στην οποία υπόκειται το υλικό αυτό αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Κρήτης**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΟΡΙΣΜΟΣ

- Το ερωτηματολόγιο είναι ένα σύνολο γραπτών (ή σε ηλεκτρονική μορφή) ερωτήσεων σχετικών με ένα πρόβλημα, τις οποίες ο ερευνητής απευθύνει ομοιόμορφα στα υποκείμενα του δείγματος με σκοπό να συγκεντρώσει τις αναγκαίες πληροφορίες.
- Οι ερωτήσεις μπορεί να αναφέρονται σε γνώμες, απόψεις, αντιλήψεις, στάσεις, αξίες, συμπεριφορές, γνώσεις, ενδιαφέροντα, προτιμήσεις, προσδοκίες, συναισθήματα, κ.λπ.
- Ο τρόπος σύνταξης και η εφαρμογή του δεν είναι καθόλου εύκολη υπόθεση, ενώ ασκεί τεράστια επίδραση στην ποιότητα των δεδομένων που θα συλλεχθούν (είδος ερωτήσεων, διατύπωση, σαφήνεια, σειρά, έκταση ερωτηματολογίου, κ.λπ.)

ΕΙΔΗ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ
(με βάση το περιεχόμενο)

**ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΓΝΩΣΕΩΝ –
ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ**

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ «ΠΡΟΠΟΝΗΣΗΣ»

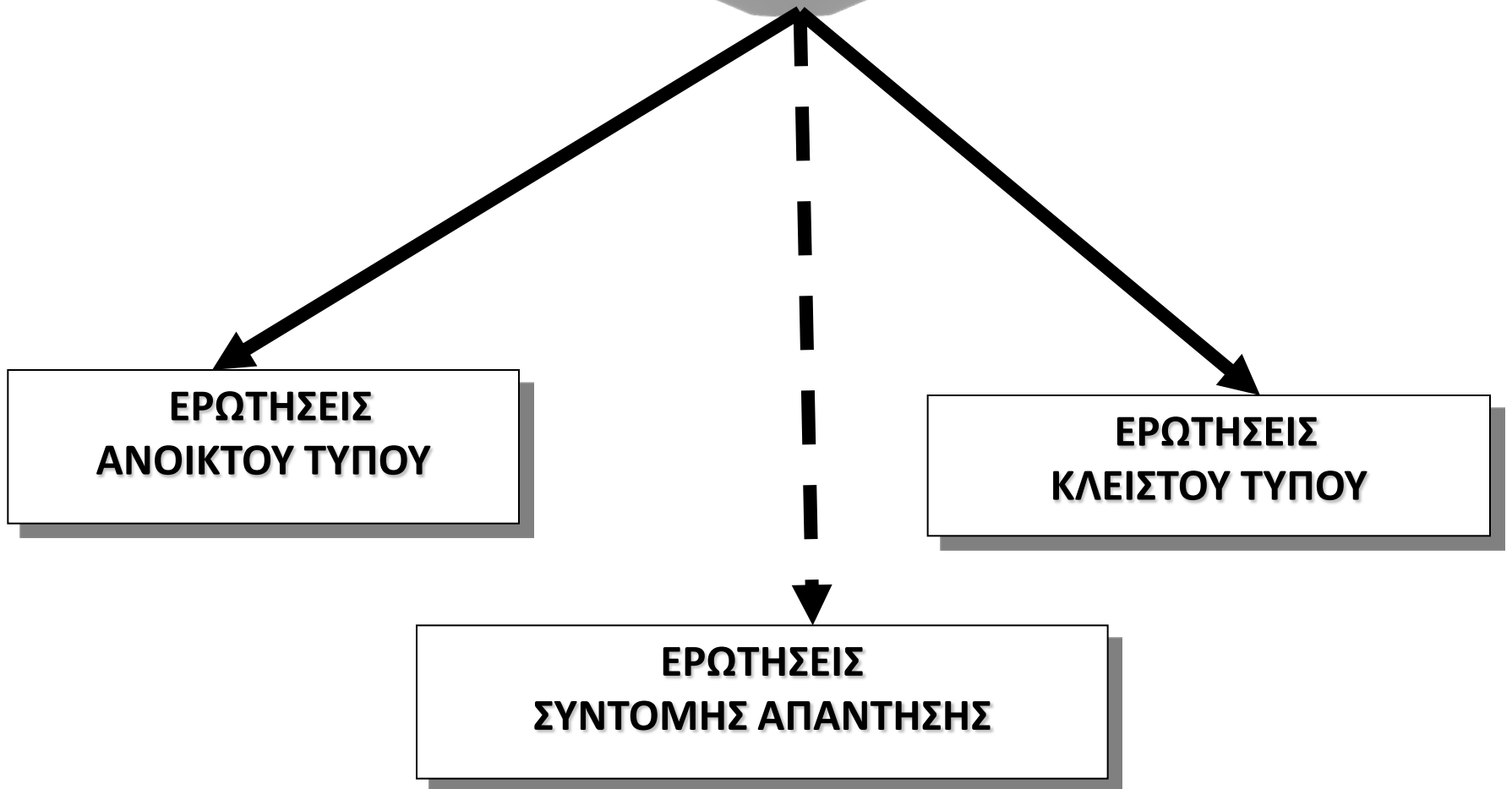
**ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΓΝΩΜΩΝ -
ΠΡΟΘΕΣΕΩΝ**

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ «ΠΑΓΙΔΕΣ»

**ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΔΙΗΘΗΤΙΚΕΣ Ή
ΦΙΛΤΡΟ**

**ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΕΣ Ή
ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ**

ΕΙΔΗ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ
(με βάση τον τύπο)

**ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ
ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΤΥΠΟΥ
(με βάση τον τύπο)**

**ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΜΕ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΕ
ΙΕΡΑΡΧΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΑ ΚΑΙ
ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟ ΣΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ
ΑΡΙΘΜΟΥ**

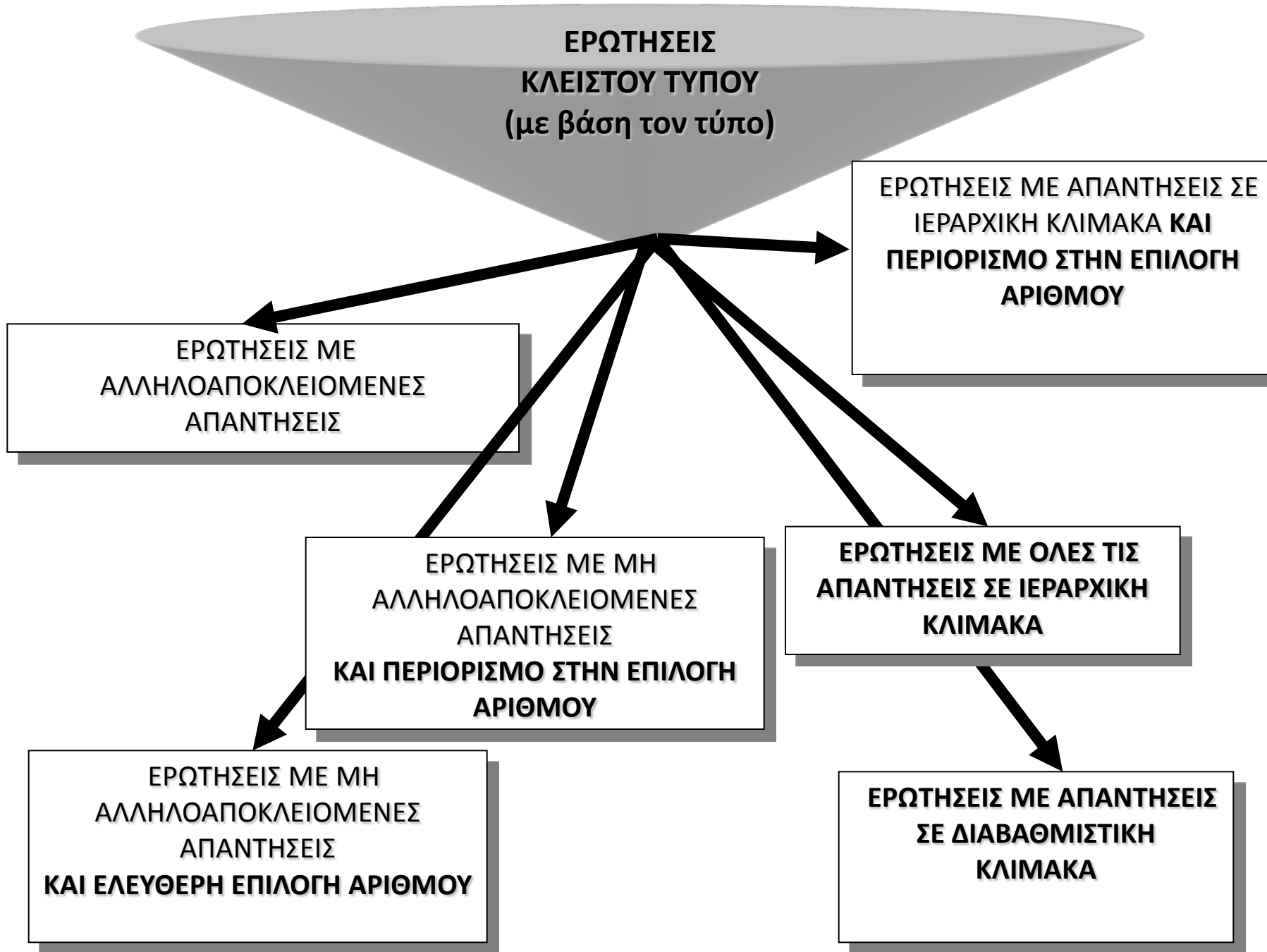
**ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΜΕ
ΑΛΛΗΛΟΑΠΟΚΛΕΙΟΜΕΝΕΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**

**ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΜΕ ΜΗ
ΑΛΛΗΛΟΑΠΟΚΛΕΙΟΜΕΝΕΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟ ΣΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ
ΑΡΙΘΜΟΥ**

**ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΜΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΙΕΡΑΡΧΙΚΗ
ΚΛΙΜΑΚΑ**

**ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΜΕ ΜΗ
ΑΛΛΗΛΟΑΠΟΚΛΕΙΟΜΕΝΕΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΕΠΙΛΟΓΗ ΑΡΙΘΜΟΥ**

**ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΜΕ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΣΕ ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΤΙΚΗ
ΚΛΙΜΑΚΑ**

1η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ

2. Ποια κριτήρια χρησιμοποιείτε για να αξιολογήσετε ένα μαθητή;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ

2. Ποια είναι τα σημαντικότερα κριτήρια που χρησιμοποιείτε για να αξιολογήσετε ένα μαθητή;

.....

.....

.....

.....

3η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ

2. Ποιο είναι το σημαντικότερο κριτήριο που χρησιμοποιείτε για να αξιολογήσετε ένα μαθητή;

.....

.....

4η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ

2. Ποια κριτήρια χρησιμοποιείτε για να αξιολογήσετε ένα μαθητή; (Μπορείτε να επιλέξετε όσα κριτήρια θέλετε, βάζοντας ✓ στα αντίστοιχα κουτάκια)

☐ Ενδιαφέρον για το μάθημα	☐ Εργασίες που πραγματοποιεί στο σπίτι
☐ Συμμετοχή στο μάθημα	☐ Μεθοδικότητα
☐ Επίδοση στα προφορικά	☐ Κατανόηση του μαθήματος
☐ Επίδοση στα γραπτά	☐ Κριτική σκέψη
☐ Συνέπεια στις υποχρεώσεις	☐ Τρόπο έκφρασης
☐ Δημιουργικότητα	☐ Επιχειρήματα που χρησιμοποιεί
☐ Προσπάθεια που καταβάλλει	☐ Συνολική δραστηριότητα στο σχολείο
☐ Πρωτοβουλίες που αναπτύσσει	☐ Συνεργασία με το δάσκαλο/α
☐ Εργασίες που πραγματοποιεί στο σχολείο	☐ Συνεργασία με τους συμμαθητές
☐ Κάποιο άλλο. Ποιο;	

5η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ

- **2. Ποια είναι τα σημαντικότερα κριτήρια που χρησιμοποιείτε για να αξιολογήσετε ένα μαθητή;** *(Μπορείτε να επιλέξετε έως τρία το πολύ κριτήρια, βάζοντας ✓ στα αντίστοιχα κουτάκια)*
- Ενδιαφέρον για το μάθημα σπίτι
- Συμμετοχή στο μάθημα
- Επίδοση στα προφορικά
- Επίδοση στα γραπτά
- Συνέπεια στις υποχρεώσεις
- Δημιουργικότητα
- Προσπάθεια που καταβάλλει σχολείο
- Πρωτοβουλίες που αναπτύσσει
- Εργασίες που πραγματοποιεί στο σχολείο
- Κάποιο άλλο. Ποιο;
- Εργασίες που πραγματοποιεί στο σπίτι
- Μεθοδικότητα
- Κατανόηση του μαθήματος
- Κριτική σκέψη
- Τρόπο έκφρασης
- Επιχειρήματα που χρησιμοποιεί
- Συνολική δραστηριότητα στο
- Συνεργασία με το δάσκαλο/α
- Συνεργασία με τους συμμαθητές

6η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ

- **2. Ποιο είναι το σημαντικότερο κριτήριο που χρησιμοποιείτε για να αξιολογήσετε ένα μαθητή;**
(Σημειώστε ένα μόνο κριτήριο, βάζοντας ένα ✓ στο αντίστοιχο κουτάκι)
- Ενδιαφέρον για το μάθημα
- Συμμετοχή στο μάθημα
- Επίδοση στα προφορικά
- Επίδοση στα γραπτά
- Συνέπεια στις υποχρεώσεις
- Δημιουργικότητα
- Προσπάθεια που καταβάλλει
- Πρωτοβουλίες που αναπτύσσει
- Εργασίες που πραγματοποιεί στο σχολείο
- Κάποιο άλλο. Ποιο;
- Εργασίες που πραγματοποιεί στο σπίτι
- Μεθοδικότητα
- Κατανόηση του μαθήματος
- Κριτική σκέψη
- Τρόπο έκφρασης
- Επιχειρήματα που χρησιμοποιεί
- Συνολική δραστηριότητα στο σχολείο
- Συνεργασία με το δάσκαλο/α
- Συνεργασία με τους συμμαθητές

7η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ

[ΚΛΙΜΑΚΑ ΑΥΤΟΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ.doc](#) [ΚΛΙΜΑΚΑ ΑΓΧΟΥΣ.doc](#)

- 2. Ποια κριτήρια χρησιμοποιείτε για να αξιολογήσετε ένα μαθητή και με ποιο βαθμό σημαντικότητας; (Σημειώστε για καθένα κριτήριο ξεχωριστά, βάζοντας ένα ✓ στο αντίστοιχο κουτάκι)

Αξιολογώ:	Αυτό το κριτήριο είναι για μένα:			
	Πολύ Σημαντικό	Αρκετά Σημαντικό	Μικρής σημασίας	Τελείως ασήμαντο
Ενδιαφέρον για το μάθημα				
Συμμετοχή στο μάθημα				
Επίδοση στα προφορικά				
Επίδοση στα γραπτά				
Συνέπεια στις υποχρεώσεις				
Δημιουργικότητα				
Προσπάθεια που καταβάλλει				
Πρωτοβουλίες που αναπτύσσει				
Εργασίες που πραγματοποιεί στο σχολείο				
Εργασίες που πραγματοποιεί στο σπίτι				
Μεθοδικότητα				
Κατανόηση του μαθήματος				
Κριτική σκέψη				
Τρόπο έκφρασης				
Επιχειρήματα που χρησιμοποιεί				
Συνολική δραστηριότητα στο σχολείο				
Συνεργασία με το δάσκαλο/α				
Συνεργασία με τους συμμαθητές				
Κάποιο άλλο. Ποιο;				

8η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ

- **2. Ποια κριτήρια χρησιμοποιείτε για να αξιολογήσετε ένα μαθητή και με ποια σειρά σημαντικότητας;** *(ιεραρχείστε όλα κριτήρια, βάζοντας τον αριθμό 1 στο πιο σημαντικό, τον αριθμό 2 στο αμέσως επόμενο κ.λπ.)*
- Ενδιαφέρον για το μάθημα
- Συμμετοχή στο μάθημα
- Επίδοση στα προφορικά
- Επίδοση στα γραπτά
- Συνέπεια στις υποχρεώσεις
- Δημιουργικότητα
- Προσπάθεια που καταβάλλει
- Πρωτοβουλίες που αναπτύσσει
- Εργασίες που πραγματοποιεί στο σχολείο
- Κάποιο άλλο. Ποιο;
- Εργασίες που πραγματοποιεί στο σπίτι
- Μεθοδικότητα
- Κατανόηση του μαθήματος
- Κριτική σκέψη
- Τρόπο έκφρασης
- Επιχειρήματα που χρησιμοποιεί
- Συνολική δραστηριότητα στο σχολείο
- Συνεργασία με το δάσκαλο/α
- Συνεργασία με τους συμμαθητές

9η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ

[ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ 1-2.doc](#) [ΣΕ ΜΟΡΦΗ Α.doc](#) [ΣΕ ΜΟΡΦΗ Β.doc](#)

- **2. Ποια είναι τα σημαντικότερα κριτήρια που χρησιμοποιείτε για να αξιολογήσετε ένα μαθητή και με ποια σειρά σημαντικότητας; (επιλέξτε αρχικά έως 4 το πολύ κριτήρια και στη συνέχεια να τα ιεραρχήσετε, βάζοντας τον αριθμό 1 στο πιο σημαντικό, τον αριθμό 2 στο αμέσως επόμενο κ.λπ.)**
- Ενδιαφέρον για το μάθημα
- Συμμετοχή στο μάθημα
- Επίδοση στα προφορικά
- Επίδοση στα γραπτά
- Συνέπεια στις υποχρεώσεις
- Δημιουργικότητα
- Προσπάθεια που καταβάλλει
- Πρωτοβουλίες που αναπτύσσει
- Εργασίες που πραγματοποιεί στο σχολείο
- Κάποιο άλλο. Ποιο;
- Εργασίες που πραγματοποιεί στο σπίτι
 - Μεθοδικότητα
- Κατανόηση του μαθήματος
 - Κριτική σκέψη
- Τρόπο έκφρασης
 - Επιχειρήματα που χρησιμοποιεί
 - Συνολική δραστηριότητα στο σχολείο
 - Συνεργασία με το δάσκαλο/α
 - Συνεργασία με τους συμμαθητές

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΦΥΛΑΞΕΙΣ ΣΤΗ ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ (1/3)

- Θα πρέπει να αποφεύγονται οι διπλές ερωτήσεις, δεν θα πρέπει να ζητούνται πολλές πληροφορίες μαζί
 - «Πιστεύετε ότι η τηλεόραση είναι ένας αποτελεσματικός τρόπος ψυχαγωγίας και μόρφωσης»
 - «Ο εκπαιδευτικός πρέπει να θέτει στόχους στη διδασκαλία και να τους κοινοποιεί στους μαθητές»
- Οι ερωτήσεις δεν πρέπει να περιέχουν διπλή άρνηση
 - «Πιστεύετε ότι δεν υπάρχουν πολλοί άνθρωποι που δε θα καταλάβαιναν τη φράση “ασφαλές σεξ”»
 - «Δε συμφωνώ ότι δεν πρέπει να δείχνουμε τα συναισθήματά μας στους άλλους»
 - «Δεν πηγαίνω να κοιμηθώ αν δεν έχω διαβάσει τα μαθήματά μου»
 - Δε θέλω να πηγαίνω στο σχολείο τις μέρες που δεν έχω διαβάσει τα μαθήματά μου»

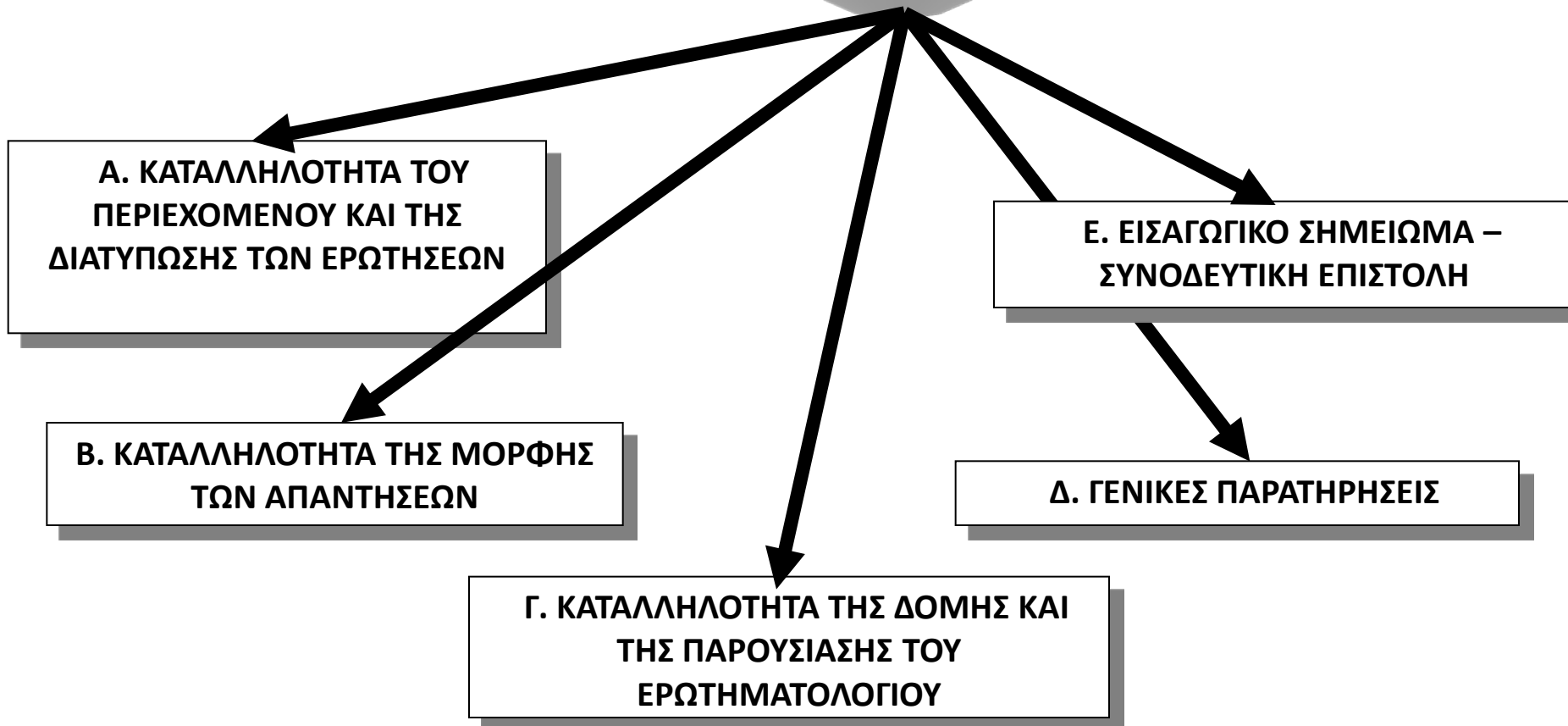
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΦΥΛΑΞΕΙΣ ΣΤΗ ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ (2/3)

- Θα πρέπει να προσδιορίζεται η ακριβής έννοια των όρων που χρησιμοποιούνται στην ερώτηση, να αποφεύγονται λέξεις που επιδέχονται διάφορες ερμηνείες, να αποφεύγονται αφηρημένοι – σύνθετοι – επιστημονικοί όροι
 - «Ποια είναι η αξία του σπιτιού σας;»
 - «Οι πλούσιοι κτίζουν μεγάλα σπίτια»
 - «Ο ενοχλητικός μαθητής πρέπει να τιμωρείται;»
 - «Πόσους καλούς μαθητές έχετε στην τάξη σας;»
 - «Οι εκδηλώσεις φιλοφρονήσεων σας ενοχλούν;»
- Οι ερωτήσεις δεν πρέπει να είναι καθοδηγητικές, να αποφεύγεται η χρήση λέξεων που φορτίζουν την ερώτηση προς μια ορισμένη κατεύθυνση, θα πρέπει να είναι συναισθηματικά ουδέτερες
 - «Είστε υπέρ των συνθετικών μεθόδων διδασκαλίας της πρώτης ανάγνωσης ή υπέρ των ολικών μεθόδων που έχουν το πλεονέκτημα ότι ανταποκρίνονται στις αντιληπτικές ικανότητες του παιδιού;»
 - «Θα συμφωνείτε ότι η μαθητοκεντρική μέθοδος είναι καλύτερη από τη δασκαλοκεντρική»
 - «Ξέρεις τι σημαίνει η φράση “ασφαλές σεξ”;»

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΦΥΛΑΞΕΙΣ ΣΤΗ ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ (3/3)

- **Να αποφεύγονται ερωτήσεις που οδηγούν σε κοινωνικοποιημένες απαντήσεις**
 - «Πόσο συχνά χρησιμοποιείτε το ξύλο για να συμμορφώσετε τους μαθητές σας;»
 - «Αντιγράφετε στις εξετάσεις;»
 - «Με κάθε ευκαιρία χρησιμοποιώ σωματικές ποινές»
- **Η απάντηση που ζητείται στις ερωτήσεις ανοικτού τύπου πρέπει να είναι σχετικά σύντομη**
 - «Τι γνώμη έχετε για τους σημερινούς νέους;»
 - «Πώς θα ήθελες να είναι οι γονείς σου;»
 - «Τι γνώμη έχετε για τον τρόπο που διασκεδάζουν οι σημερινοί νέοι;» ➤ «Μπορείτε να γράψετε όλα όσα ξέρετε για το AIDS;»

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΝΟΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Α. ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΤΥΠΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

- Είναι η ερώτηση αναγκαία; Σε τι ακριβώς χρησιμεύει; Μήπως ζητάει κάτι το ασήμαντο ή τετριμμένο; Μήπως η ζητούμενη πληροφορία είναι καταγεγραμμένη σε άλλη πηγή;
- Η ερώτηση είναι σύντομη, κατανοητή, ξεκάθαρη; Είναι προσαρμοσμένη στις γλωσσικές ικανότητες των εξεταζομένων; Μήπως το λεξιλόγιο ή η συντακτική δομή της ερώτησης δεν ανταποκρίνονται στο αντιληπτικό-μορφωτικό επίπεδο των εξεταζομένων; Αφήνει περιθώρια για παρερμηνείες; Μήπως περιλαμβάνει ασαφείς λέξεις ή φράσεις; Οι όροι επιδέχονται μια και μοναδική ερμηνεία;
- Έχουν οι εξεταζόμενοι τις απαιτούμενες πληροφορίες για να απαντήσουν; Μήπως κωλύονται για κάποιο λόγο να απαντήσουν;
- Μήπως είναι καλύτερα να διατυπωθεί η ερώτηση με ένα πιο απρόσωπο-πλάγιο τρόπο παρά με ένα προσωπικό-ευθύ για να υποκινήσει τον εξεταζόμενο να δώσει τη ζητούμενη πληροφορία;

B. ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑ

ΤΗΣ ΜΟΡΦΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ

- Ποιος τύπος απάντησης, ο ανοικτός ή ο κλειστός, είναι ο πλέον κατάλληλος για τη συγκεκριμένη ερώτηση; Ο τύπος που επιλέχθηκε είναι ο καταλληλότερος για το είδος των ζητούμενων πληροφοριών; Οι κατηγορίες απάντησης είναι επαρκείς, εύκολες και ομοιόμορφες για τον επιδιωκόμενο στόχο της ερώτησης;
- Αν επιλέχθηκε να χρησιμοποιηθεί μια ερώτηση ανοικτού τύπου, η απάντησή της προβλέπεται να είναι αρκετά σύντομη;
- Όταν χρησιμοποιείται μια ερώτηση κλειστού τύπου, ποια είναι η πιο κατάλληλη κλιμάκωση των επιλογών με βάση την πρόθεση του ερευνητή; (μια επιλογή, πολλαπλές επιλογές, διαβάθμιση, ιεράρχηση, κ.λπ.)
- Όταν χρησιμοποιείται μια ερώτηση κλειστού τύπου με πολλές επιλογές, οι επιλογές καλύπτουν όλες τις πιθανές περιπτώσεις; Μήπως υπάρχει μεταξύ τους κάποια επικάλυψη; Μήπως πρέπει να τοποθετηθεί στο τέλος η επιλογή «Κάτι άλλο. Τι; ...»

Γ. ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΟΜΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

- Είναι οι ερωτήσεις στη σωστή λογική και ψυχολογική σειρά; Μήπως οι ερωτήσεις που αναφέρονται στο ίδιο θέμα θα πρέπει να είναι συγκεντρωμένες, ξεκινώντας από τις γενικότερες και καταλήγοντας στις ειδικότερες; Μήπως είναι προτιμότερο το ερωτηματολόγιο να αρχίζει με γενικότερες και εύκολες ερωτήσεις για να νοιώσει ο εξεταζόμενος άνεση και σιγουριά;
- Μήπως η απάντηση που δίνεται σε μια συγκεκριμένη ερώτηση επηρεάζεται από τις απαντήσεις που έχουν δοθεί σε προηγούμενες ερωτήσεις;
- Μήπως τα προσωπικά στοιχεία των εξεταζομένων θα πρέπει να καταχωρηθούν στο τέλος του ερωτηματολογίου ή την αρχή;
- Μήπως οι ερωτήσεις «παγίδες» θα πρέπει να είναι διάσπαρτες στο εσωτερικό του ερωτηματολογίου;

Δ. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- Το ερωτηματολόγιο θα πρέπει να είναι σύντομο και ευπαρουσίαστο. Ένα πολυσέλιδο ερωτηματολόγιο αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα στη συμπλήρωσή του. Ανασταλτικός παράγοντας είναι και η κακή αισθητική του.
- Για τον αριθμό των ερωτήσεων ενός ερωτηματολογίου δεν υπάρχει σταθερό κριτήριο. Είναι συνάρτηση πολλών παραγόντων (το ενδιαφέρον του θέματος, οι τύποι ερωτήσεων, ο τρόπος χορήγησης, ο διαθέσιμος χρόνος των εξεταζομένων, κ.λπ.). Σε γενικές γραμμές, το μέγεθος του ερωτηματολογίου θα πρέπει να είναι προϊόν συμβιβασμού ανάμεσα στην πλήρη κάλυψη του θέματος και το χρόνο που μπορεί να διαθέσει ή μπορεί να ανταποκριθεί ο εξεταζόμενος.
- Καλό είναι να περιέχεται στην αρχή του ερωτηματολογίου μια συνοδευτική επιστολή. Αν υπάρχει ομοιομορφία στον τύπο των ερωτήσεων, καλό είναι να δίνονται κάποιες οδηγίες για τη συμπλήρωσή του.

Ε. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ – ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

- Η παρουσία εισαγωγικού σημειώματος είναι ιδιαίτερα σημαντική, γιατί έτσι αποκαθίσταται με έμμεσο τρόπο η επικοινωνία ερευνητή – ερωτώμενου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Ταυτότητα ερευνητή (ίδρυμα, θέση, όνομα, τηλ., e-mail, κ.λπ.)
 - Σκοπός και στόχοι της έρευνας
 - Σημαντικότητα της έρευνας (σημασία, χρησιμότητα, αξιοποίηση πληροφοριών, κ.λπ.)
 - Αωνυμία ερωτηματολογίου
 - Παράκληση για τη συμπλήρωση (απάντηση όλων των ερωτήσεων, ιδιαίτερα των ανοικτών, επανέλεγχος ερωτήσεων, κ.λπ.)
 - Υπευθυνότητα στη συμπλήρωση (ειλικρίνεια, ελευθερία απόψεων, κ.λπ.)
 - Κοινοποίηση των αποτελεσμάτων (κοινοποίηση στον ημερήσιο τύπο, ανάρτηση σε ιστοσελίδα, e-mail, ταχυδρομική αποστολή, επίσκεψη στο γραφείο, κ.λπ.)
-
- Τρόπος επιστροφής των ερωτηματολογίων (τόπος, χρόνος, απαντητικός φάκελος, κ.λπ.)
 - Οδηγίες για την απάντηση ερωτήσεων (είδη ερωτήσεων, παραδείγματα, περιορισμένος χώρος απαντήσεων, κ.λπ.)
 - Τρόπος επιλογής υποκειμένων (τρόπος επιλογής δείγματος, προνομιακή μεταχείριση, κ.λπ.)

[ΕΞΩΦΥΛΛΑ.doc](#)

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

[ΑΝΟΙΚΤΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ.doc](#)

- Καταγραφή σε ειδικό φύλλο, των απαντήσεων των υποκειμένων στην υπό ανάλυση ερώτηση.
- Μελέτη και ανάλυση περιεχομένου ενός αριθμού ερωτηματολογίων με τυχαία επιλογή. (Πόσα; Τόσα, όσα....)
- Απόπειρα δημιουργίας βασικών κατηγοριών απαντήσεων (ανεξάρτητες).
- Έλεγχος της εγκυρότητας της κατηγοριοποίησης με μελέτη και ανάλυση ενός συμπληρωματικού αριθμού ερωτηματολογίων.
- Κωδικοποίηση των απαντήσεων στο σύνολο των ερωτηματολογίων.

[ΑΝΟΙΚΤΕΣ1.jpg](#) [ΑΝΟΙΚΤΕΣ2.jpg](#) [ΑΝΟΙΚΤΕΣ3.jpg](#) [ΑΝΟΙΚΤΕΣ4.jpg](#) [ΑΝΟΙΚΤΕΣ5.jpg](#) [ΑΝΟΙΚΤΕΣ6.jpg](#)

ΤΡΟΠΟΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΓΡΑΠΤΟΥ – ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ (1/4)

Ομαδική χορήγηση

- Τα άτομα παρευρίσκονται στον ίδιο χώρο
- Ο ερευνητής περιγράφει το θέμα, δίνει ενιαίες οδηγίες και διευκρινήσεις
- Συντομεύεται ο χρόνος συγκέντρωσης πληροφοριών, μειώνεται το κόστος
- Πρόβλημα στην αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος (δειγματοληψία κατά ομάδες)

Ατομική χορήγηση

- Τα άτομα το συμπληρώνουν σε συγκεκριμένο ή μη χώρο
- Δυνατότητα επιλογής συγκεκριμένων υποκειμένων – αυξάνεται η αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος
- Ο ερευνητής δεν έχει τη δυνατότητα να δώσει ενιαίες οδηγίες και διευκρινήσεις, προσοχή στη δομή και διατύπωση
- Αυξάνεται ο χρόνος συγκέντρωσης πληροφοριών και το κόστος σε σχέση με ομαδική

ΤΡΟΠΟΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΓΡΑΠΤΟΥ – ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ (2/4)

Ταχυδρομική αποστολή και λήψη

- Συνοδεύεται από επιστολή (αντικείμενο έρευνας, ιδιότητα υπευθύνου, διαδικασία επιλογής υποκειμένων, απόρρητο απαντήσεων, πρόσβαση στα αποτελέσματα, φάκελος και ημερομηνία επιστροφής)
- Κάλυψη υποκειμένων σε μεγάλο γεωγραφικό χώρο με χαμηλό κόστος
- Προβλήματα: ποιο άτομο θα το συμπληρώσει, περίοδος αποστολής, επιστροφή των ερωτηματολογίων (εξαρτάται από ερευνητή και σημαντικότητα θέματος)

Αποστολή και λήψη με e-mail

- Συνοδεύεται από επιστολή (αντικείμενο έρευνας, ιδιότητα υπευθύνου, διαδικασία επιλογής υποκειμένων, απόρρητο απαντήσεων, πρόσβαση στα αποτελέσματα, ημερομηνία επιστροφής e-mail)
- Κάλυψη υποκειμένων σε τεράστιους γεωγραφικούς χώρους με ιδιαίτερα χαμηλό κόστος, δυνατότητα φθηνής αμφίδρομης επικοινωνίας για διευκρινήσεις
- Προβλήματα: δυνατότητα e-mail, ποιο άτομο θα το συμπληρώσει, περίοδος αποστολής, επιστροφή των ερωτηματολογίων (εξαρτάται από ερευνητή και σημαντικότητα θέματος)

ΤΡΟΠΟΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΓΡΑΠΤΟΥ –ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ (3/4)

Συμπλήρωση ερωτηματολογίου από συνεντευκτή (δομημένη συνέντευξη)

Προσωπική συνέντευξη

- Εκπαίδευση συνεντευκτών, εμφάνιση, στάση
- Πρώτη επαφή, συνεννόηση-ενημερωτική επιστολή, αποδεικτικά στοιχεία ταυτότητας, τελικός έλεγχος ερωτηματολογίου
- Εξασφαλίζει μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής από ταχυδρομική αποστολή και επιβεβαίωση της ταυτότητας του υποκειμένου
- Δυνατότητα για διευκρινήσεις ή να ζητηθούν εξηγήσεις από τους ερωτώμενους
- Μπορούν να σημειωθούν και άλλα στοιχεία που παρουσιάζουν ενδιαφέρον (συνθήκες, βαθμός ανταπόκρισης, συμπεριφορά ερωτώμενου, κ.λπ)
- Μεγάλο χρηματικό κόστος και χρονική διάρκεια έρευνας

ΤΡΟΠΟΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΓΡΑΠΤΟΥ –ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ (4/4)

Συμπλήρωση ερωτηματολογίου από συνεντευκτή (δομημένη συνέντευξη)

Τηλεφωνική συνέντευξη

- Εκπαίδευση συνεντευκτών, στάση
- Μικρός αριθμός ερωτήσεων-σύντομη συνομιλία, καταγραφή απόψεων για θέματα άμεσου ενδιαφέροντος (πολιτικές δημοσκοπήσεις, έρευνες αγοράς, κ.λπ)
- Το δείγμα επιλέγεται συνήθως με τυχαία δειγματοληψία από τηλεφωνικό κατάλογο
- Κόστος χαμηλότερο από προσωπική συνέντευξη
- Πρόβλημα η άρνηση συμμετοχής ατόμων σε σχέση με τις αρχικές προσδοκίες: διευκολύνει η αποστολή επιστολής πριν τη συνέντευξη

Τηλεδιάσκεψη

- Αναλογία με προσωπική, τηλεφωνική συνέντευξη
- Υποδομή και από τις δυο πλευρές
- Φθηνότερο κόστος από τηλεφωνική συνέντευξη

Τέλος Ενότητας

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης